

При цьому всі форми доцільно використовувати, орієнтуючись на пріоритетну державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, що ефективно працюють, і виробляють значну частину товарної продукції.

Інформаційні джерела

1. Галанець В. В. *Форми та методи державного регулювання агропромислового виробництва. Право та державне управління.* 2019. № 1 (34). Т. 2. С. 33–39.
2. Латинін М. А. *Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання: монографія.* Харків: Магістр, 2006. 320 с.
3. Янків М. Д. *Організаційно-економічні механізми розвитку і функціонування АПК України: монографія.* Львів: Коопосвіта, 2000. 450 с.

УДК 336.74:657.1

О.Р. Дячок, здоб. ступ. PhD (*ЛНУ, Львів*)

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В СФЕРІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ

За останні роки застосування криптовалюти докорінно змінило уявлення про традиційні фінанси, методи інвестування та умови ведення бізнесу, кинувши виклик центральним регуляторним органам і міжнародній фінансовій стабільності. Стрімке зростання вартості криптовалют і обсягу світового крипторинку привернули увагу суб'єктів господарювання та зробили їх популярним інвестиційним інструментом [1]. Однак, основною проблемою залишається питання відображення операцій з криптовалютою в бухгалтерському обліку.

В Україні сфера обліку віртуальних активів стикається з низкою викликів через стрімкий розвиток ринку, нестабільність нормативного регулювання, волатильність криптовалют, неврегульованість питання оподаткування криптовалют. Основними проблемами обліку операцій з криптовалютою в Україні є:

- відсутність однозначного правового регулювання, зокрема, прийнятий у 2022 р. ЗУ "Про віртуальні активи" [2] ще не набрав чинності і лише частково врегульовує питання обліку та оподаткування криптовалют, що ускладнює облік криптоактивів та відображення їх у фінансовій звітності;

- недосконалість облікових стандартів (в Україні немає стандартів з обліку криптовалют, тому суб'єкти господарювання посилаються на загальні міжнародні стандарти (IFRS) або розробляють індивідуальну облікову політику), що підвищує ризик відмінностей у фінансових звітах;

- складність визначення вартості криптовалют, оскільки на сьогодні немає офіційного обмінного курсу для криптовалют і питання переоцінки та відображення курсових різниць залишається відкритим. Правильно оцінити вартість криптовалют в системі бухгалтерського обліку на певну дату

складання балансу або проведення операцій доволі складно, тому необхідно на законодавчому рівні економічно обґрунтувати й затвердити єдиний метод оцінки вартості криптовалют. Також при використанні криптовалют в розрахунках суб'єктів господарювання можна закріпити їх автоматичну конвертацію в національну валюту за ринковим курсом і обійти заборону НБУ щодо їх незаконності як засобу платежу;

- волатильність криптовалют, що є суттєвою проблемою для їх сприйняття бухгалтерським обліком. Як правило, середньоденна волатильність фіатних валют не перевищує 3%, тоді як для криптовалют допускаються коливання курсу до 20%, а в окремих випадках перевищуючи і 90% за один день. І з огляду на це окремі криптовалюти є винятково непридатним засобом для здійснення розрахунків, наприклад, з оплати праці. Для зменшення ризиків пов'язаних з волатильністю криптовалют рекомендується в бухгалтерському обліку використовувати стейблкоїн, наприклад UAHg [3]. Такий стейблкоїн побудований на технології блокчейн і має фіксовану вартість еквівалентну 1 гривні, що в свою чергу полегшить процес їх обліку та дозволить безпечно здійснювати виплати та розрахунки;

- проблема оподаткування криптовалют, сьогодні, в умовах війни та дефіциту держбюджету, є як ніколи актуальною. Встановлення чітких правил їх обліку, контролю та оподаткування дозволить вивести цю сферу обігу з «тіні» та створити підґрунтя для залучення нових податкових надходжень до держбюджету України. В умовах правової невизначеності операції з криптовалютами оподатковуються за загальними правилами, але на практиці такий підхід малоефективний. Також при оподаткуванні криптовалют важливо аналізувати не лише аспекти нормативного регулювання і визначення податкової ставки, а й питання моніторингу криптовалютних транзакцій, правильної оцінки прибутковості, а також систему контролю за сплатою податків;

- кібербезпека та захист даних мають вирішальне значення в сфері обліку криптовалют. Зважаючи на ризик хакерських атак, необхідно приділяти особливу увагу захисту криптовалютних активів, гаманців і пов'язаних даних, що покладає додаткові обов'язки на бухгалтерів та ІТ-відділи компаній. Однак, навіть найдосконаліші методи не забезпечують 100% захисту від кібератак та шахрайства. Ці виклики створюють додаткову потребу у спеціалізованих знаннях та навичках відповідних суб'єктів, а також покращенні програмного забезпечення, яке здатне інтегрувати криптовалютні операції в загальний бухгалтерський облік.

Криптовалюта у бухгалтерській науці є відносно новим явищем і потребує подальших досліджень оскільки облікова наука і практика виявилися не готовими до викликів криптоіндустрії та все ще визначається із прийнятним обліковим підходом, в той час як цифрові технології продовжують стрімко розвиватись. Суб'єкти господарювання, які здійснюють операції з криптовалютою, повинні оцінювати всі ризики пов'язані з блокчейн технологіями, а компаніям необхідно приймати рішення, керуючись

професійним судженням та напрацюваннями провідних учених в галузі обліку криптовалют.

Інформаційні джерела

1. Правдюк Н.Л., Правдюк М.В. Криптовалюта як об'єкт бухгалтерського обліку: проблеми визнання. Економіка, фінанси: актуальні питання науки і практики. 2023. № 2 (64). С. 29-44. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-2-2
2. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення 27.10.2024).
3. Новий стейблкоїн номінований українською гривнею UAHg. URL: https://blog.geo-pay.net/ua/about_uahg.

УДК 657.153

М.О. Євдокімова, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

С.В. Марченко, здоб. ОС (ДБТУ, Харків)

АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі розвитку діяльності підприємства важливу роль відіграє політика управління його фінансовими ресурсами. Повернення дебіторами своїх боргів у неповному обсязі, несвоєчасне здійснення платежів, виникнення сумнівних та формування безнадійних боргів за дебіторською заборгованістю знижують конкурентоспроможність підприємств. На діяльність підприємства дебіторська заборгованість здійснює негативний вплив такими факторами: вилучення кошти з обороту підприємства, використання додаткових витрат на управління дебіторською заборгованістю; ризик неповернення коштів, отримання збитків та зменшення прибутку. Особливої уваги набуває політика управління дебіторською заборгованістю підприємства. До основних складових процесу управління дебіторською заборгованістю можна віднести [1]: формування комісії з управління дебіторською заборгованістю; постійний аналіз стану та динаміки рівня дебіторської заборгованості; детальний аналіз складових дебіторської заборгованості підприємства; розроблення детального плану управління дебіторською заборгованістю; вибір ефективних форм і методів управління дебіторською заборгованістю; пошук ефективних способів рефінансування дебіторської заборгованості підприємства; розроблення ефективної системи контролю дебіторської заборгованості.

Очікувані наслідки розробленої ефективної системи управління дебіторською заборгованістю підприємств мають бути наступні положення: забезпечення безперебійної діяльності підприємства; зменшення обсягу «вільних поточних активів»; збільшення швидкості обертання оборотних коштів підприємства, підвищення рівня забезпеченості його ліквідними активами, стабілізація фінансового стану підприємства.